

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Cur dicere alicui vetuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Modus san-
nandi Deū
indicat.

Arianos ad Adelphium hec ipso ex loco Christi probat diuinitatem, vt dixi. Leprosus adorabat Dominum, eumque Deum esse presentiebat, vsus his verbis: *Domine si vis potes me mundare.* idem Chrysost. Euthym. Theophylact. alii sentiunt. Non tamen ex sola genu flexione aut in faciem prolapsu id colligendum est. Nam Orientales magnatibus eiusmodi honorem habebant, sed omnes circumstantiæ considerandæ sunt. Honorem illum Domino habet; deinde eius voluntatem hac in re authenticam, & sui iuris agnoscentem. Non petit orari pro se, non aliud, sed voluntatem sanandi sufficere indicat. Quin etiam tacite Christum eordis cognitorem profitebatur. In eius enim potestate sanitatem collocat. Si vis, nempe scis me plagam illam meruisse, & causas ipsas nostri, totum vbi committo. Itaque & Christus sola voluntate vbi est; dixitque. Volo. Vt Deus olim in mundi creatione, dixit, & facta sunt. Quin etiam S. Ambrosius omnia perpendens. Volo, inquit, dicit propter Samosatenum, impe-

Si blasphem-
rat propter Arium, tangit propter Manicheum. Itaque &
masset, mi-
raculū in-
hibuisset.

rat propter Arium, tangit propter Manicheum. Itaque & masset, miraculū inhibuisset. Deum & hominem esse illa historia docet, posse autem quicquid velit, solius est Dei. Eundem in modum S. Chrysostomus ratiocinatur. Si vero, inquit, non bene ille dixisset, sed blasphemiam fuisset in illo quod dixerat, cohibenda fuerat virtutis operatio.

Fides non
erat specia-
lis fiducia.

S. 2. Non erat fides, ipsa leprosi fiducia, qua sciret certo, sibi nullum peccatum vnquam imputatum iri. Verum eius obiectum erat: Christum posse, si vellet, lepram curare: Ideo conditionata propositione vitur, de voluntate non constabat, nisi cum Dominus diceret. Volo. Hinc Caluinus non modo de euentu incertum fuisse leprosum scribit, verum etiam dubitat, an orauerit? an vero ostenso morbo omnia diuina dispositioni reliquerit?

Etiam monet Piscator bona temporalia petenda cum exceptione, si ipse dare velit; ita hunc egisse. Hic ergo non erat fides voluntatis, sed omnipotentiae, non ergo fiducia Caluiniana; illa enim certa est de iustitia sua, & perseuerantia, & voluntate Dei erga se, atque adeo impetraturam quicquid petierit certo nouit.

Sectario-
rum sen-
tentia nō
est hic fi-
ducia.

Quæ fuerit leprosi fides Melancthon etiam melius, quam recentiores exponit. [Iam quod dicit leprosus. Domine, si vis potes me mundare. Palam sententia nō est, hunc credidisse, quia dicit potes. Quod vero dicit, si vis, est reiicientis voluntatem suam in voluntatem diuinam. Sic enim orandum est omnibus nobis, & hac fiducia, quod speremus Christum daturum, quicquid petimus, modo in spiritu, hoc est, si fuerit e re nostra, & gloria Domini. Perinde ac puer qui a patre charo aliquid petit, non dubitat, quin sit impetraturus, & tamen omnia patris relinquit iudicio, si conueniat, quod petit.]

Ex quo constat fidem leprosi non fuisse de voluntate sed potentia Christi. Ridiculi igitur sunt qui hinc fiduciam fabricantur.

Voluntas
sola in a-
ctione lau-
datur.

S. 3. Voluntarium obsequium esse oportere, S. Ambrosius enarratione in Psal. 1. David ex hisce probat. Prior voluntas, secunda operatio. Denique vt Dominus dicit sibi: Si vis potes me mundare: respondit: Volo, mundare. quo ostendit operationibus nostris voluntatem prauam esse debere. Denique lex voluntarios querit, quia lex Domini irreprehensibilis est conuertens animam. Nemo autem conuertitur, nisi qui voluntate conuertitur. Voluntarius autem abscondit, & sensum furatur laboris.

QVÆSTIO III.

Cur tetigit leprosum?

S. 1. Leprosus rectus in lege prohibere sinit, vt aliam rem mandatum. Non tamen in eo peccatum fuit, neque enim eo proposito lex lata vide-

tur. Leprosos enim valde agros curare, portare, mortuos sepelire oportuit. Sed lex pœnalis erat, vt qui tetigisset, esset immundus. Immunditiam ne legalem quidem Christus contraxit, qui alium tangens eum mundauit. Ita Abalens. alii que. Constat enim Tobiam cadauera portantem & sepelientem non modo non peccasse, sed gratum Deo officium præstitisse. Neque adeo effrons erat Phariseorum impudentia, vt ex eo contactu Christum immunditie contaminatum calumniarentur, quo experientia docebantur omnem lepræ molestiam, scditatemque penitus absterfam fuisse.

VERSUS 4.

Et ait illi Iesus, vide nemini dixeris.

QVÆSTIO I.

Cur dicere alicui vetuerit?

S. 1. Causas varias adferunt interpretes, quos inter Basil. ad Cæsarienses omnes fere complexus est. 1. Ne videretur vanam gloriam consecrari, cuius quidem in ipso nullum erat omnino periculum, sed nobis modestiam exemplo monstrare voluit. Ita Origen. hom. 5. in diuersos. Chrysost. hom. 26. Ambrosii Luc. 5. sic Matth. 9. duobus cæcis præcepit, & parentibus, quorum filiam excitauit, sic quoque Hieron. Ep. 20. ad Thersiam de vera circumfusione. Iubet illum nemini narrare suam virtutem: secretum quoque diuina maiestatis, quod mysterium incarnationis occultum, ab eo qui sanatus fuerat, vult fletu, ne gloriam quasi homo querere videretur, quam alio more & mystificatione suscepit. 2. Vt fugeret inuidiam sacerdotum. 3. Concursum vitæ, sed de hoc silentii præcepto suis dato, singularis causa est. Sacra lege cautum erat Leuit. 14. Ne qui leprosus indicatus esset a sacerdotibus, quamuis omnino per sanaretur, in hominum confortium, sine eorum iudicio admitteretur. ea causa, & suos ad eodem iudices Christus remittit. Periculum porro erat, ne si ille impetitu gaudio præterisset iudicium, cum sacerdotibus odio Christi, vel non declararent sanum, vel recluderent plura examina subitum, si enim ad miraculum suscitati Lazari obliterandum, eum cogitabant occidere, cur non hic eodem modo, vel falso iudicio, vel alia fraude hoc miraculum calumniarentur? Nemini igitur dici voluit, donec iudicio sacerdotum absolutus, curati, & familia esset restitutus. Alii quoque eam causam rationem adiungunt. Non a quouis, sed Apostolis prædicationi voluisse, sed omnes miraculorum testes esse poterant, neque enim Apostolico se muneri ingerebant, si miracula in se facta referrent, eaque laudarent. Caluinus & Beza, id prohibuisse, ne turba obstupescens miracula non satis spatii Christo ad docendum daret. Contrarium tamen apparuit. Quo enim plura miracula videbant, eo cupidius, feruentiusque sermones audiebant. Vt enim ad verbum audiendum accederent, ideo miracula faciebat. Adde etiam illud, cum tot eodem tempore & tam confusam plebem a miraculo, um petitione, si vnus ille miraculum tace et.

S. 2. Marcus vers. 45. Eum coepisse vbiq; predicare ideo quidam negant serio prohibendum; Caluinus iure damnamus, ait, quod non paruerit Christi mandato. Serio prohibitum non dubito, sed donec sacerdos ostendisset, ille tamen amore Christi inuito, & gaudio præceptum transgressus est, qua in re, quale & quantum peccatum admiserit, solus ille nouit, qui scrutator est cogitationum, & intentionum cordis.

QVÆ